

Regionų komiteto NUOMONĖ dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogo

(2006/C 206/05)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogo (COM (2005) 290 final);

atsižvelgdamas į 2005 m. birželio 29 d. Europos Komisijos sprendimą pasikonsultuoti su Komitetu pagal Europos Bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 1 dalį;

atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 29 d. Regionų komiteto pirmininko sprendimą įpareigoti Išorės santykių komisiją parengti nuomonę dėl Europos Komisijos parengtos plėtros proceso pažangos strategijos;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Finansinės perspektyvos – Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui: Mūsų bendros ateities kūrimas – išsiplėtusios Europos Sąjungos politikos iššūkiai ir biudžeto priemonės 2007–2013 m. (COM(2004) 101 final, CdR 162/2004⁽¹⁾ final, pranešėjas Albert Bore, Birminghamo miesto tarybos narys (UK/ESP);

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Europos Komisijos rekomendacijos dėl Turkijos pažangos rengiantis narystei ES (COM(2004) 656 final, CdR 495/2005, pranešėja Helene Lund, Farumo tarybos narė (DK/ESP);

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Kroatija, COM(2004) 275 final, CdR 499/2004, pranešėjas Isidoro Gottardo, Friulis- Venecija- Džulija regioninės tarybos narys (IT/ELP);

atsižvelgdamas į Europos Komisijos konsultacijų su visuomene internetu dėl aktyvaus Europos pilietiškumo ateities programos 2007–2013 m. rezultatus;

atsižvelgdamas į 2004 m. sausio 26 d. sprendimą, kuriuo nustatoma Bendrijos veiksmų programa aktyviam Europos pilietiškumui (piliečių dalyvavimui) skatinti (2004/100/EB);

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 50/2006), 2006 m. vasario 28 d. patvirtintą Išorės santykių ir decentralizuoto bendradarbiavimo komisijoje (pranešėjas Gottardo, Friulis- Venecija- Džulija regioninės tarybos narys (IT/ELP);

kadangi pilietinė visuomenė šalyse kandidatėse yra svarbiausias veiksnys, kuris leidžia supažindinti visuomenę su Europos integracijos projektu ir paremti nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų pastangas ekonomikos, socialinėje ir politinėje srityse siekiant sėkmingai užbaigti stojimo procesą;

⁽¹⁾ OL C 164 2005 7 5, p. 4

kadangi būtinas ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogas, nes būtina pagerinti abipusį supratimą apie socialines ir politines sistemas ir pagarbą kultūrai;

kadangi, kuriant pilietinės visuomenės tinklus ES ir šalyse kandidatėse bei siekiant abipusio supratimo ir platinti informaciją apie Europos integracijos procesą, tikslinga vadovautis decentralizacijos principu;

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (balandžio 27 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto požiūris

1.1 Bendrosios pastabos

Regionų komitetas

1.1.1 **sveikina** Turkijai, Kroatijai ir būsimums šalims kandidatėms skirtą Europos Komisijos komunikatą, kuriuo siekiama praktiškai įgyvendinti strategijos trečiąjį ramstį, grindžiamą pilietinės visuomenės dialogu;

1.1.2 **sutinka**, kad Europos institucijos turi skirti daugiau dėmesio šalių kandidačių piliečiams, kurie negalėjo pasinaudoti ankstesnių plėtrų sprendimais, įtaka ir galimybėmis ir todėl dažnai suvokia integraciją kaip jiems primestą, o ne jų pačių remiamą procesą;

1.1.3 **sutinka** su 2005 m. spalio 3 d. Tarybos sprendimu, kuris pabrėžia būtinybę užtikrinti piliečių pritarimą plėtos procesui ir **mano**, kad apie vykstančios Bendrijos plėtos pasekmes būtina informuoti ne tik šalių kandidačių piliečius, bet ir valstybių narių pilietinės visuomenės dalyvius. Bendrijos gebėjimas priimti, kaip esminis stojimo kriterijus, priklausys ir nuo piliečių pritarimo būsimai plėtrai lygio;

1.1.4 **remia** Komisijos sprendimą įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į politinį dialogą su visomis šalimis kandidatėmis joms rengiantis narystei ES; **mano**, kad Regionų komitetas gali būti vienas pagrindinių trečiojo Komisijos strategijos ramsčio dalyvių, nes jis buvo tiesiogiai paragintas stiprinti pilietinės visuomenės dialogą; todėl **pateikia prašymą**, kad Regionų komitetas būtų tiesiogiai įtrauktas į Komisijos veiklą pilietinės visuomenės dialogo srityje, ypač informacijos ir komunikacijos priemonių požiūriu;

1.1.5 **pabrėžia**, kad Komisijos komunikate neproporcingai daug dėmesio skiriama Turkijai; **mano**, kad būtų naudingesnis platesnis komunikatas dėl trečiojo ramsčio, kuris būtų taikomas visoms šalims kandidatėms, ne tik Turkijai ir Kroatijai;

1.1.6 ypač **pabrėžia** komunikato prieštarumą finansinės paramos požiūriu: veiksams, susijusiems su Turkija, skiriamas minimalus, nors ir laikinas, finansavimas, o veiksams, susijusiems su Kroatija, finansinė parama nenumatyta;

1.1.7 **mano**, kad kiekviena ES valstybė narė turi pati formuoti informavimo ir integracijos politiką, skirtą toje valstybėje narėje gyvenantiems šalių kandidačių piliečiams, taip pat **mano**, kad Komisija turėtų formuoti bendrą požiūrį į dabartines ir potencialias šalis kandidatės, kurio tikslas būtų perteikti Europos integracijos proceso tikslą, svarbą ir galimą naudą visų šalių kandidačių piliečiams skirtomis informavimo kampanijomis, kurias įgyvendintų regionų ir vietos valdžios institucijos;

1.1.8 **pažymi**, kad būtina patikėti Europos pilietinės visuomenės tinklui, kuris veikia kiekvienos šalies kandidatės pilietinėje visuomenėje ir dirba su mokyklomis bei universitetais, užduotį (skiriant atitinkamą finansavimą) informuoti tų šalių piliečius apie Europos integracijos proceso istoriją, institucijas, tikslą ir ateitį, ypač apie Europos pilietybės reikšmę, kurią, pasibaigus stojimo procesui, jie įgis greta savo valstybės pilietybės;

1.1.9 be to, **siūlo** rengti ir institucionalizuoti ES regionų ir vietos renkamų atstovų ir jų kolegų iš šalių kandidačių susitikimus; šiuo metu pagal pirmojoje Stabilizacijos ir asociacijos sutartyje (SAS) numatytus modelius tokia praktika Kroatijai ir Vakarų Balkanų šalims netaikoma.

1.2 Dabartinė ir planuojama veikla: Turkija

1.2.1 **pakartoja** savo įsitikinimą, kad būtų naudinga kartu su Turkijos vietos institucijomis įsteigti Jungtinį konsultacinį komitetą, ir su susirūpinimu **pažymi**, kad Turkijos valdžios institucijos dar nepadarė visko, kas būtina Jungtiniam konsultaciniam komitetui su Regionų komitetu įsteigti;

1.2.2 **susipažino** su Komisijos pasiūlymu įtraukti NVO į Turkijos piliečių integravimo į ES valstybes nares procesą, tačiau **pabrėžia**, kad veikiant decentralizuotai ir įtraukiant vietos valdžios institucijas šis procesas būtų daug sklandesnis;

1.2.3 **pažymi**, kad Komisija turi rengti metinį pranešimą dėl pagarbos mažumų teisėms Turkijoje, ir **mano**, kad reikia skirti nustatytą stojimui skirtą finansavimo dalį NVO ir vietos valdžios atstovų asociacijoms, ginančioms mažumų teises bei mažumų ir regionų kalbas;

1.2.4 **pritaria** Komisijos ketinimui remti organizacijas, remiančias moterų teises ir lygias galimybes, ir **pabrėžia** poreikį skatinti ir stebėti realų aktyvų moterų dalyvavimą vietos politikoje;

1.2.5 **pritaria** Turkijos studentų dalyvavimui Jean Monnet Bendrijos programose ir **mano**, kad būtina (kai reikia, naudojantis naujomis technologijomis) šį principą decentralizuoti ir išplėsti, kad galėtų dalyvauti tiek atokių vietovių universitetai, tiek studentai, kurie nesiekia aukštojo išsilavinimo;

1.2.6 **pritaria** tarpkultūrinių mainų, kurie galėtų tapti dialogo su ES kertiniu akmeniu, plėtojimui ir **ragina** Komisiją, ypač jos delegaciją Ankaroje, skatinti decentralizacijos principą, kuris padėtų atokių Turkijos regionų, kur kalbama mažumų kalbomis, nevyriausybinėms organizacijoms bei naudotis Bendrijos programomis *Culture* ir *Media* šių kalbų išsaugojimui skatinti;

1.2.7 **sutinka**, kad būtina skatinti religinių bendruomenių ir asociacijų dialogą, ir **tikisi**, kad komunikatuose dėl pilietinės visuomenės dialogo bus pateikta Komitetui pakankamai informacijos apie šį dialogą;

1.2.8 **yra įsitikinęs**, kad Regionų komitetui būtų naudinga aktyviai dalyvauti skatinant visuomenės diskusijas apie Komisijos organizuotas iniciatyvas tinklalapyje, teikiančiame informaciją apie Turkiją.

1.3 Dabartinė ir planuojama veikla: Kroatija

1.3.1 **apgailėstauja**, kad Stabilizacijos ir asociacijos sutartyje su Kroatija nenumatoma sukurti Regionų komiteto ir Kroatijos vietos ir regionų valdžios institucijų Jungtinio konsultacinio komiteto, ir **atkreipia Komisijos dėmesį**, kad, siekiant išvengti panašių klaidų kitų Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių atžvilgiu, būtina remti Regionų komiteto reikalavimą;

1.3.2 **pažymi**, kad Kroatija vis aktyviau dalyvauja Bendrijos programose, ir **ragina** per programą „Piliečiai Europai“ gimi-

niuotis Kroatijos ir ES miestams, taip pat per Leonardo da Vinci ir kitas programas giminiuotis Kroatijos ir ES regionams, ypač 2004 m. į ES įstojusių valstybių narių regionams, priskirtiems 1 tikslui;

1.3.3 **atkreipia Komisijos dėmesį** į būtinybę ypač skatinti pagarbą mažumų kalboms ir dvikalbystei ir mažumų teisėms Kroatijos pilietinėje visuomenėje;

1.3.4 **sveikina** Komisijos ketinimą į planus finansuoti apie ES informuojančias televizijos programas įtraukti Europos regionų ir vietos transliuotojų programas; **pabrėžia** regionų ir nacionalinių mažumų kalbų vartojimo svarbą;

1.3.5 **mano**, kad kartu su naujais veiksmais, kurie bus plėtojami aktyviai dalyvaujant Kroatijos pilietinei visuomenei, svarbu skatinti pasienio bendradarbiavimą, ypač plėtojant Euroregionų ir religinių konfesijų dialogą;

1.3.6 **atkreipia dėmesį** į Kroatijos vyriausybės ketinimą parengti Nacionalinę pilietinės visuomenės plėtojimo strategiją ir įsteigti Pilietinės visuomenės plėtojimo tarybą, kuri užtikrintų, kad nacionalinės lėšos Kroatijos pilietinės visuomenės veiksams būtų skiriamos skaidriai.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

2.1 Bendrosios rekomendacijos

Regionų komitetas

2.1.1 **mano**, kad nuo 2006 m. Komisija turėtų pateikti išsamesnį ir proporcingesnį metinį pranešimą apie pažangą, padarytą plėtojant pilietinės visuomenės dialogą, kuriame būtų labiau atsižvelgta į skirtingą visų šalių kandidačių padėtį ir pateiktas specialus pranešimas apie religinių bendruomenių ir asociacijų dialogą;

2.1.2 **ragina** pridėti prie būsimų komunikatų dėl pilietinės visuomenės dialogo atskirą kiekvienai šaliai kandidatėi metinio finansavimo biudžetą pilietinės visuomenės dialogui skatinti;

2.1.3 **siūlo** Komisijai iširti galimybę sukurti Europos pilietinės visuomenės tinklą, kuris skatintų pagarbą ES nacionalinei, regionų ir vietos kultūros įvairovei ir per mokyklas ir universitetus informuotų ES ir šalių kandidačių visuomenes apie kiekvienos jų istoriją, kultūrą ir Europos integraciją;

2.1.4 **plėtojant** dialogą reikėtų sutelkti dėmesį į teigiamus Europos integracijos aspektus;

2.1.5 **ragina** Komisiją ES ir šalių kandidačių regionuose ir miestuose naudoti Circom tinklu ir privačiais televizijos kanalais ir transliuoti plačiam visuomenei skirtas televizijos programas, kurios skatintų ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogą; **ragina** Komisiją palengvinti sąlygas Turkijos ir Kroatijos nacionalinės, regionų ir vietos žiniasklaidos, įskaitant mažumoms skirtą spaudą, žurnalistams dalyvauti Regionų komiteto posėdžiuose;

2.1.6 **mano**, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas lygioms galimybėms ir moterų asociacijoms, todėl siūlo Komisijai teikti pirmenybę NVO projektams, kuriais siekiama skatinti lygias galimybes ir moterų dalyvavimą socialinėje ir politinėje veikloje; **ragina** Komisiją sukurti šalims kandidatėms specialias programas, skirtas kovoti su tiesiogine ir netiesiogine diskriminacija tiek ekonominiame, socialiniame ir politiniame gyvenime, tiek švietimo ir žiniasklaidos srityse;

2.1.7 **atkreipia dėmesį**, į tai, kad Kroatija šiuo metu yra išbraukta iš Bendrijos veiksmų programos, kuria remiamos organizacijos, dirbančios aktyvaus Europos pilietiško (pilietiško dalyvavimo) srityje.

2.2 Turkija

2.2.1 **susipažino** su Komisijos vertinimu, kad 2006 m. pilietinės visuomenės dialogo programoms reikės 40 mln. eurų; dėl to **mano**, kad laikotarpiui įpusėjus, būtų naudinga persvarstyti lėšų naudojimą; taip pat **mano**, kad būtų veiksmingiau taikyti tokį metodą, kuris sudarytų galimybę atsižvelgti į specifinius poreikius, o ne skirti iš anksto nustatytą sumą, kaip siūloma Komunikate, išskyrus iš anksto numatytą daugiametį finansavimą, skirtą NVO ir vietinės valdžios atstovų organizacijoms, ginančioms mažumų teises ir mažumų kalbų vartojimą;

2.2.2 **ragina** Turkijos valdžios institucijas imtis veiksmų, būtinų Turkijos vietos valdžios institucijų ir Regionų komiteto Jungtiniam konsultaciniam komitetui sukurti;

2.2.3 **ragina** Komisiją išplėsti Jean Monnet programų ir veiksmų, remiančių „Europos integracijos studijas“ finansavimą, ir finansuoti ne tik kursus universitetuose, bet ir įstaigose, esančiose toli nuo didžiausių Turkijos miestų ir universitetų; **mano**, kad panašios programos turi būti skirtos ir moksleiviams;

2.2.4 **pataria** palaikyti glaudesnius ryšius su vietinės valdžios institucijoms atstovaujančiomis organizacijomis ir regionų bei vietine žiniasklaida, kad būtų įtrauktos atokiaose Turkijos vietovėse esančios NVO;

2.2.5 **ragina** Komisiją sustiprinti spaudimą Turkijos valdžios institucijoms, siekiant deramo moterų atstovavimo vietos valdžios institucijose; siekdamas šio tikslo, **ragina** įsteigti kasmetinę Europos premiją, kuri būtų teikiama už moterų dalyvavimą Turkijos vidaus politikoje;

2.2.6 **siūlo** Komisijai pasitelkti Regionų komiteto narius siekiant skatinti Turkijos ir ES miestų giminiavimąsi, kurie galėtų užmegzti ryšius su konkrečiomis miestų tarybomis ir padėti joms susigiminiuoti su ES partneriais: tai galėtų vykti, pvz., Komisijos ir RK kartu rengiamoje metinėje konferencijoje;

2.2.7 **ragina** Komisiją įtraukti Komitetą į visuomenės diskusijų internete propagavimą; Komitetas galėtų sukurti tinklalapį, kuriame būtų teikiama informacija apie plėtrą ir veiksmus Turkijos pilietinės visuomenės dialogo srityje.

2.3 Kroatija

2.3.1 **ragina** Komisiją, skiriant lėšas programoms nuo 2006 m., dalį visų metinių asignavimų pagal paramos stojimui programą specialiai skirti veiksams, susijusiems su pilietinės visuomenės dialogu;

2.3.2 **pakartoja**, kad yra suinteresuotas dialogu su Kroatijos regionų ir vietos valdžios institucijomis, ir **ragina** sudaryti Stabilizacijos ir asociacijos sutartis su kitomis Vakarų Balkanų šalimis, siekdamas, kad būtų sudarytos sąlygos Jungtiniam konsultaciniam komitetui su juo įsteigti;

2.3.3 **siūlo** sudaryti specialias giminystės programas, kurios sietų Kroatijos ir ES 1 tikslo (konvergencijos tikslas nuo 2007 m.) regionų administracijas, kad būtų keičiamasi pažangia naudojimosi stojimo į Bendriją fondais patirtimi; ypač **siūlo**, kad regionų giminystės programos būtų sudaromos pagal Leonardo da Vinci mokymo programą;

2.3.4 **siūlo** pradėti informavimo kampaniją, kuri pagerintų tarpusavio supratimą ir skleistų žinias apie Europą vietos lygiu, taip pat ir nacionalinių mažumų kalbomis; į šį procesą turi būti įtraukta Kroatijos regionų nacionalinių mažumų žiniasklaida;

2.3.5 **ragina** Komisiją remti nacionalinių mažumų pilietinių organizacijų Kroatijoje darbą ir rengti metinius pranešimus apie pagarbos mažumų teisėms, ypač skiriant dėmesį dvikalbystei (kur tai įmanoma) vietos ir regionų administracijose;

2.3.7 **siūlo** Komisijai reikalauti, kad ES valstybių narių pilietinės visuomenės atstovas galėtų stebėtojo teisėmis dalyvauti Kroatijos vyriausybės steigiamos Pilietinės visuomenės plėtojimo tarybos darbe.

2.3.6 **siūlo** Kroatijai nuo 2007 m. leisti dalyvauti Bendrijos veiksmų programoje, kuria remiamos organizacijos, dirbančios aktyvaus Europos pilietiškumo (piliečių dalyvavimo) srityje;

2006 m. balandžio 27 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

Regionų komiteto nuomonė dėl

- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl bendros integracijos darbotvarkės – Trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos Sąjungoje programa
- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Migracijos ir vystymosi: konkrečios gairės
- Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse

(2006/C 206/06)

REGIONŲ KOMITETAS

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatus Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Migracijos ir vystymosi: konkrečios gairės (COM(2005) 390 final) ir dėl Bendros integracijos darbotvarkės – Trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos Sąjungoje programa (COM(2005) 389 final);

atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (COM(2005) 391final);

atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 1 d. Europos Komisijos sprendimą, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 1 dalimi, pasikonsultuoti su juo šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 23 d. Komiteto pirmininko sprendimą pavesti Išorės santykių komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;